

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ МИСТЕЦТВ**

**УКРАЇНА І СВІТ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ
У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
18–19 КВІТНЯ 2018 р.**

Зареєстровано Інститутом модернізації змісту освіти МОН України

Лист від 15.01.2018 р. № 22.1/10-67

КИЇВ 2018

УДК 327 (477+100)
ББК 66.4

Друкується за рішенням
Вченої ради Київського національного університету культури і мистецтв
(Протокол № 27 від 19 березня 2018 р.)

Голова редколегії:

Поплавський Михайло Михайлович, доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України

Заступники голови редколегії:

Білецька Оксана Олександрівна – кандидат культурології, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв

Костира Інна Олександрівна – доктор політичних наук, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв

Ластовський Валерій Васильович – доктор історичних наук, професор, Київський національний університет культури і мистецтв

Члени редколегії:

Аль Мувайл Аббас Фадель – доктор філософії з педагогічних наук, професор, Вищий інститут театральних мистецтв в Кувейті, Кувейт

Безсмертний Роман Петрович – Надзвичайний і Повноважний Посол, кандидат політичних наук, Київський національний університет культури і мистецтв

Бойко Людмила Павлівна – кандидат педагогічних наук, професор, Київський національний університет культури і мистецтв

Важна Катерина Анатоліївна – кандидат юридичних наук, Київський національний університет культури і мистецтв

Карасьова Наталія Анатоліївна, доктор економічних наук, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв

Злобіна Олена Геннадіївна, доктор соціологічних наук, професор, Інститут соціології НАНУ

Кочубей Лариса Олександрівна – доктор політичних наук, професор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України

Мамедова Валентина Миколаївна – начальник наукового відділу, заслужений працівник культури України, Київський національний університет культури і мистецтв

Медведєва Валентина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, професор, заслужений працівник культури України, Київський національний університет культури і мистецтв

Наконечний Володимир Михайлович – кандидат історичних наук, Київський національний університет культури і мистецтв

Рибак Сергій Олександрович – Заслужений економіст України, кандидат економічних наук

Фуллер Себастьян – кандидат наук, доцент, академічний директор Лондонської школи бізнесу *Apsley*, Лондон, Великобританія

Чарнецький Павел – доктор габілітований, професор, MBA, Ректор Варшавської вищої школи менеджменту, Варшава, Польща

Шевель Інна Петрівна – кандидат соціологічних наук, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв

Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 18–19 квіт. 2018 р. / М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв; редкол.: М. М. Поплавський (голова), Костира І. О. (заст. голови) [та ін]. – Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2018. – 286 с.

У журналі викладено матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Україна і світ: теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин». Тематика збірника має розділи, які стосуються історико-теоретичних питань міжнародних відносин; міжнародних відносин, зовнішньої політики та дипломатії; сучасні виклики для України; міжнародне співробітництво у сфері охорони культурної спадщини та Україна; сучасного міжнародного права: стан та перспективи розвитку; світового господарства та міжнародних економічних відносин; суспільних комунікацій та лінгвістичного забезпечення міжнародної діяльності; соціології міжнародних відносин, соціологічних досліджень в галузі міжнародних відносин; міжнародних медіакомунікацій та комунікативних технологій.

ЗМІСТ

Костиця Інна	<i>Культурна спадщина України як чинник формування іміджу країни на міжнародній арені</i>	10
---------------------	---	-----------

ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН І СУЧАСНІСТЬ

Варгатюк Сергій	<i>Боротьба української дипломатії за допомогу Антанти в оборонній війни Директорії УНР проти Радянської Росії та Польщі</i>	14
Гончаренко Анатолій	<i>Проблема об'єднання Німеччини у міжнародних відносинах у 1989–1990 рр.: польсько-німецьке прикордонне врегулювання</i>	18
Дерев'яно Ігор	<i>Нейтралітет Бельгії як хитка гарантія її незалежності</i>	22
Коротков Дмитро	<i>Концепція «heartland»: сучасна геополітична ретроспектива</i>	25
Мищенко Алла, Гирбар Олександр	<i>Сучасна дипломатія як основа захисту національних інтересів держави</i>	30
Пшупів Володимир	<i>Зародження та формування української дипломатії в період національно-визвольних змагань 1917–1921 рр.</i>	34
Чемоданова Олена	<i>Історичний портрет Бартоломе Мітре, першого президента об'єднаної Аргентини (1862–1868 рр.)</i>	38
Romanko Agnieszka	<i>System państw świeckich na przykładzie wybranych państw europejskich Streszczenie</i>	43

<i>Кругляк Марина</i>	<i>Міжнародна акція «Піч музеїв»: українська версія</i>	132
<i>Наконечний Володимир</i>	<i>Лемківська діаспора в США та Канаді в повоєнний час: народна дипломатія в сфері охорони культурної спадщини</i>	136
<i>Солошенко Вікторія</i>	<i>Проблема подолання наслідків політики націонал-соціалізму в культурній сфері: досвід для України</i>	140
<i>Almuwail Fadhel Abbas Abd Alnabi</i>	<i>K. S. Stanislavsky "system" in theatre students' preparation international educational practices</i>	143

<i>AlMuvail Maitham Maha</i>	<i>The influence of Stanislavsky "system" on the world development of cinema acting technigue</i>	146
------------------------------	---	-----

СУЧАСНЕ МІЖНАРОДНЕ ПРАВО: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

<i>Братко Ірина</i>	<i>Концепція загальної спадщини людства у міжнародному праві</i>	152
<i>Важна Катерина</i>	<i>Реалізація відповідальності держави за міжнародні злочини та принцип державного суверенітету: проблеми співвідношення</i>	157
<i>Жукова Анна</i>	<i>Взаємозв'язок міжнародних та внутрішньодержавних механізмів регулювання інформації в кіберпросторі</i>	163
<i>Новіков Денис</i>	<i>Вплив національних та глобальних інтересів на сучасне трудове право</i>	166
<i>Шабанов Роман</i>	<i>Міжнародно-правовий аспект забезпечення зайнятості та гідної праці в сучасному світі</i>	170

<i>Шиманська Катерина, Дук'яничук Олександр</i>	<i>Міжнародно-правові аспекти забезпечення прав і свобод біженців та ВПО</i>	174
<i>Dujakowska Marzena</i>	<i>Prawo rzymskie jako dyrektywa interpretacyjna w Decisiones Lituanicae Piotra Rojzjusza</i>	177
<i>Dworas-Kulik Judyta</i>	<i>Przywilej morski w Polsce w okresie międzywojennym na tle porównawczym</i>	181

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

<i>Бобрівець Віталій</i>	<i>Феномен понять «благодійність» та «філантропія» в сучасних міжнародних економічних відносинах</i>	188
<i>Віська Оксана, Токар Володимир</i>	<i>Стан дотримання європейської цінності гендерної рівності в керівному складі кафедр університетів України</i>	192
<i>Гаврилюк Олег</i>	<i>Туристичні дестинації: нові виміри у глобальному просторі</i>	193
<i>Ковальчук Таміла</i>	<i>Тенденції та перспективи зовнішньої торгівлі України</i>	194
<i>Северин-Мрачковская Людмила</i>	<i>Взаимосвязь морали и экономики в условиях современного мира</i>	200
<i>Слатвінський Максим, Чвортко Людмила</i>	<i>Міждержавні податкові угоди як чинник залучення іноземних інвестицій</i>	201
<i>Bednaruk Waldemar</i>	<i>Czynniki wpływające na ilość pożarów w Polsce czasów wielkiego kryzysu gospodarczego</i>	201
<i>Verbitska Anna, Dikariev Oлександр</i>	<i>The cultural and creative economic's paradigm</i>	202

КОНЦЕПЦІЯ ЗАГАЛЬНОЇ СПАДЩИНИ ЛЮДСТВА В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Історія міжнародного права, вказує на те, що довгий час всі об'єкти матеріального світу, які не входили до складу суверенної держави, розглядалися як такі, що не належать нікому (*res nullius* та *res communis*) і кожна держава могла пред'явити свої права на ці об'єкти/простори. Ці концепції отримали розвиток у римському праві на основі тлумачення прав на користування такими об'єктами як морські простори, світло та повітря.

Правники давно звертали увагу на застосування *res communis* у міжнародних відносинах. У лекціях 1909 р. київського проф. О. Ейхельмана, фахівця з міжнародного права, зазначається, що до основ міжнародного права відноситься «свобода відкритого моря, як *res communis*, для використання його всіма народами, при виключенні (постійного) територіального верховенства окремих держав на відкрите море» [6, с. 6].

У сучасному розумінні концепція загального надбання людства (*res communis humanistatis*) має більш широкий зміст та застосовується до об'єктів/просторів, що знаходяться поза межами державної юрисдикції, і по відношенні до яких міжнародна спільнота може встановити або встановлює міжнародно-правові режими в інтересах міжнародного розвитку. Суспільне розуміння того, що деякі міжнародні об'єкти, що мають величезне суспільне значення, повинні знаходитись у загальному користуванні у наш час дозволило розвинути концепцію загальної надбання людства у концепцію загальної спадщини людства, що активно застосовується у міжнародному праві. Більш детально це питання розглядається українським вченим О. Мельничук. Розкриваючи питання загального надбання людства, вчений підкреслює, що концепція всесвітньої спадщини та концепції загальної спадщини людства, хоча й співпадають у певних своїх характеристиках, але не є тотожними, оскільки статус об'єктів першої встановлюється міжнародним правом без обмеження

у використанні об'єкту; розумне та справедливе врахування зацікавленості у використанні певного об'єкту всіх держав; неприпустимість присвоєння будь-якою державою будь-якої частини об'єкту загальної спадщини людства [1, с. 211]. Зазначені проф. Г. Анцелевичем критерії фактично відображають сучасне уявлення про застосування загальної концепції людства до його об'єктів і можуть розглядатись як базові критерії міжнародно-правового регулювання правового статусу цих об'єктів та слугувати дієвими принципами для режиму їх використання.

Варто зазначити, що концепція загальної спадщини людства значною мірою вплинула на розвиток сучасного морського права. Яскравим прикладом сучасного застосування цієї концепції у міжнародно-правовому регулюванні є Частина XI «Район» Конвенції з морського права 1982 року (далі – Конвенція), яка регламентує правовий статус та особливості використання району морського дна (далі Район) в інтересах людства. Стаття 136 Конвенції проголошує, що Район являється загальним спадком людства [3, с. 3]. Від держав вимагається забезпечити дотримання норм міжнародного права, не допускати нанесення шкоди при здійсненні діяльності в межах Району; застосовувати Район на благо людства (стаття 140) та виключно у мирних цілях (стаття 141), не допускати деградації загального спадку (ст. 145) [3, с. 4].

Показовою для застосування концепції загальної спадщини людства є також стаття 137 Конвенції, що визначає правовий статус Району та його ресурсів та демонструє застосування принципу використання об'єкту загальної спадщини людства. Зокрема, неможливість для держав застосовувати та навіть претендувати на суверенітет та суверенні права по відношенні до Району в цілому або до його частини; імперативне твердження про те, що всі ресурси Району належать людству, а їх відчуження можливе лише за згодою окремо визначеної міжнародної організації (за текстом Конвенції – Міжнародного органу по морському дну).

Глобалізаційні процеси в суспільстві, розвиток техніки та науки створюють нові умови для використання природних ресурсів, що знаходяться за межами їх державних кордонів. Це також стосується Світового океану та живих ресурсів відкритого моря. До Світового океану відносяться всі водні простори Землі, а міжнародно-правове поняття «відкрите море» включає просторову складову – водний простір та відповідний міжнародний режим користування цим об'єктом.

Частина VII «Відкрите море» Конвенції з морського права 1982 р. містить норми, що відповідають критеріям визначення цього об'єкту як об'єкту загальної спадщини людства. Зокрема, свобода відкритого моря, що регламентується ст. 87 Конвенції, встановлює режим користування відкритого моря шляхом встановлення переліку свобод, відповідно до яких дозволяється певна діяльність у межах відкритого моря – судноплавство, польоти літаків, створення островів, рибальство, наукові дослідження, прокладка трубопроводів тощо. Конвенції також включає інші норми, що дозволяють користування цим об'єктом як об'єктом загальної спадщини людства, а саме: відкрите море резервується виключно для мирних цілей (ст. 88); ніяка держава не має право претендувати на підпорядкування будь-якої частини відкритого моря своєму суверенітету (ст. 89); будь-яка держава незалежно від того, чи являється вона прибережною або такою, що не має виходу до моря, має право на те, щоб судна під його прапором плавали у відкритому морі (ст. 90); кожна держава має право на судноплавство у відкритому морі [3, с. 3].

Не менше значення має справедливе та ощадливе використання людством атмосфери та збереження кліматичної системи Землі. Проте, на сьогодні не всі об'єкти/простори розглядаються як такі, які являються загальною спадщиною людства, зокрема, міжнародно-правові питання запобігання антропогенному впливу людини на зміну клімату розглядається виключно в рамках міжнародного екологічного права, а положення концепції загальної спадщини людства застосовується лише частково, зокрема це стосується її критеріїв. Так, у наш час ставиться питання визначення кліматичної системи Землі як об'єкту охорони. З цієї позиції український вчений О. Радзівілл вказує, що в широкому розумінні загальна спадщина людства (атмосфера, глобальна екосистема планети та її складові, константи людської природи та культури) має розглядатись як система природних і антропогенних, матеріальних і нематеріальних ресурсів, життєво необхідних для стійкого розвитку всього людства [7, с. 17–18] і особливо важливо усвідомлення екологічної залежності людства від антропогенних чинників та збереження екосистем як об'єктів загальної спадщини [7, с. 10].

Застосування в міжнародному космічному праві концепції загальної спадщини людства має вирішальне значення. Договір про принципи діяльності держав з дослідження та використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла 1967 р. [2] проголошує використання космічного простору на благо всього людства та в інтересах всіх країн, незалежно від ступеня їх

економічного та наукового розвитку, а космічний простір декларується як спадок всього людства (ст. 1 Договору). Цей напрямок міжнародно-правового регулювання формується завдяки спільному розумінню концепції загальної спадщини людства і потребує прогностичного аналізу.

Застосування концепції загальної спадщини людства в міжнародно-правовому регулюванні різноманітних суспільно значимих об'єктів – характерна риса сучасного міжнародного права.

Концепція загальної спадщини людства, як доктрина, отримала визнання міжнародної спільноти, передбачає певні критерії, які застосовуються в інтересах міжнародного співтовариства при формуванні міжнародно-правового регулювання збереження та ощадливого використання об'єктів загальної спадщини людства.

Право загальної спадщини людства як інститут міжнародного права має міжгалузевий характер, відноситься до загальної частини міжнародного права, а його теоретичні положення можуть застосовуватись в різних сферах міжнародно-правового регулювання до об'єктів, що мають загальносуспільне значення та вилучені з національної юрисдикції держав.

Список використаних джерел:

1. Анцелевич Г.А. Мировой океан(международно-правовые аспекты) – Київ: Зовнішня торгівля, 2008. – 318 с.,
2. Договір про принципи діяльності держав з дослідження та використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла 1967 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_480
3. Конвенції з морського права 1982 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_057/page1, http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_057/page3
4. Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть; Рос.акад.наук, Ин-т государства и права, Академ. Правовой ун-т. – Изд. 3 –е, перераб. и доп. – Москва: Волтерс Клувер, 2008. – 544 с.
5. Мельничук О.І. Статус всесвітньої культурної та природної спадщини людства в міжнародному праві: Автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.11 / О. І. Мельничук ; НАН України. Ін-т держави і права імені В. М. Корецького. — Київ, 2006. – 19 с. – укр.

6. Очерки ит лекцій по международному праву / проф. О. Ґейхельман
2-е доп. изд. На правах рукописи. – Киев: Тип. И. И. Чоколова, Фундуклеевск
ул., д. № 22, 1909. – 394 с.

7. Радзівілл О.А. Проблеми і перспективи концепції спільної спадщини
людства в сучасному міжнародному праві: Автореф. дис. канд. юрид. на
12.00.11 / О. А. Радзівілл ; НАН України. Ін-т держави і пр
імені В. М. Корецького. – Київ, 2000. – 21 с. – укр.

8. Тускоз Ж. Міжнародне право [Текст]: підручник / Жан Туск
Ред. В. Недашківський. – Київ: «АртЕк», 1998. – 401 с.

УДК 341.1/8

Важна Катери
кандидат юридичних на
Київський національний університет культури і мистецт
Київ, Украї

РЕАЛІЗАЦІЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ ЗА МІЖНАРОДНІ ЗЛОЧИНИ ТА ПРИНЦИП ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ: ПРОБЛЕМИ СПІВІДНОШЕННЯ

Відповідно до чинного міжнародного права та міжнародно-правової
практики держави можуть вчиняти міжнародні злочини і, відповідно, пови
нести відповідальність за їх вчинення. Проте, сьогодні у позитивному
міжнародному праві чітко не встановлено відмінних режимів відповідально
держави за ординарні міжнародні правопорушення (делікти) і міжнарод
злочини. Чинний «загальний» для обох категорій правопорушень реж
міжнародно-правової відповідальності держави є неефективним у ситуації
відповідальності держави за міжнародні злочини [3, с. 6]. Як вказує П. М. Кур
механізм реагування на ординарні міжнародні правопорушення принципо
не підходить для ситуації міжнародних злочинів [5, с. 72].

Відсутність у чинному позитивному міжнародному праві чіткого режі
реалізації відповідальності держави саме за міжнародні злочини негатив
впливає на дотримання міжнародного права та становить загрозу міжнародно
миру й безпеці.